

Gemeente Rotterdam

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan Schiekadeblok

Projectcode

NL.IMRO.

Datum

12-04-2022

Versie

V3

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

K.J. van Veen

Paraaf Opsteller:

Collegiale toetser

I. Dekker, R. Hendriks

Paraaf Toetser:

Samenvatting

Voor Schiekadeblok wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld dat getoetst dient te worden aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Het bestemmingsplangebied wordt herontwikkeld. Nader onderzoek naar de aanwezige flora en fauna is noodzakelijk voor aanvang van deze ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw of renovatie) dient voorafgaand aan de uitvoering tevens een nader flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Indien er in de toekomst overige ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijzing of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen én aan voldaan te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan zijn de Omgevingsverordening Zuid-Holland, voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland en de gebiedsbescherming en soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant. Het meest dichtbijgelegen Natura 2000-gebied (Oude Maas) ligt op grotere afstand (circa 9,5km) en buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Significante negatieve invloed op Natura 2000-gebied als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan zijn niet uitgesloten. De exacte invulling van de werkzaamheden met nieuwbouw zijn nog niet bekend. Er dient een AERIUS- berekening uitgevoerd te worden om de stikstofdepositie in kaart te brengen. Negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan zijn uitgesloten. Het bestemmingsplangebied is niet gelegen binnen gebieden aangewezen op de Natuurkaart Rotterdam.

In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor jaarrond beschermde nesten van huismus aanwezig. Tevens is er potentie voor Habitatrichtlijnsoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger. Het plangebied heeft tevens potenties voor de van ontheffing vrijgestelde Nationaal beschermde soorten zoogdieren

Geadviseerd wordt om bij de ontwikkelingen de bebouwing geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, gebouwbewonende vogels en bijen (natuurinclusief bouwen, daktuinen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van groene daken en aanplant van beplantingen op het binnen hof. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing. Wegens de ligging van het bestemmingsplangebied binnen de begrenzing van de bebouwde kom is deze op voorhand niet van toepassing.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Planbeschrijving	6
2.1. Bestemmingsplangebied	6
2.2. Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen	7
3. Wetgeving en beleid	8
3.1. Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	8
3.2. Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	8
3.2.1. Rotterdamse Natuurkaart	8
3.3. Beschrijving natuurwaarden	9
3.4. Algemene beschrijving	9
3.5. Beschermde natuurgebieden	9
3.6. Rotterdamse Natuurkaart	11
3.7. Beschermde soorten	12
3.7.1. Bureauonderzoek	12
3.7.2. Verkennend veldonderzoek	12
3.7.2.1. Soorten Vogelrichtlijn	13
Jaarrond beschermde nesten	13
Niet jaarrond beschermde nesten	13
(Algemene) broedvogels	13
3.7.2.2. Soorten Habitatrichtlijn	14
Vleermuizen	14
Vissen	14
Grondgebonden zoogdieren	14
Reptielen en amfibieën	14
Overige soortgroepen	15
3.7.2.3. Nationaal beschermde soorten	15
Grondgebonden zoogdieren	15
Vaatplanten	15
Vissen	15
Reptielen en amfibieën	15
Overige soortgroepen	15
3.8. Zorgplicht	16

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna	17
4.1. Beschermde en waardevolle natuurgebieden	17
4.2. Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten	17
4.3. Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen	17
5. Kansen door de ontwikkelingen	19
5.1. Duurzaamheid	19
6. Conclusies en aanbevelingen	20
6.1. Beschermde soorten	20
6.2. Beschermde natuurgebieden	21
6.3. Aanbevelingen	21
Literatuurlijst	22
Wet natuurbescherming	25
Bescherming van gebieden	25
Bescherming van soorten	26
Bescherming van houtopstanden	27
Zorgplicht	27

1. Inleiding

Voor de ontwikkeling van het Schiekadeblok is in mei 2020 een NvU vastgesteld door de raad en is een passende stedenbouwkundige opzet uitgewerkt. Deze uitwerking, bestaande uit 3 varianten, zal als basis dienen voor het bestemmingsplan.

Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Een nieuw bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het betreft hier de:

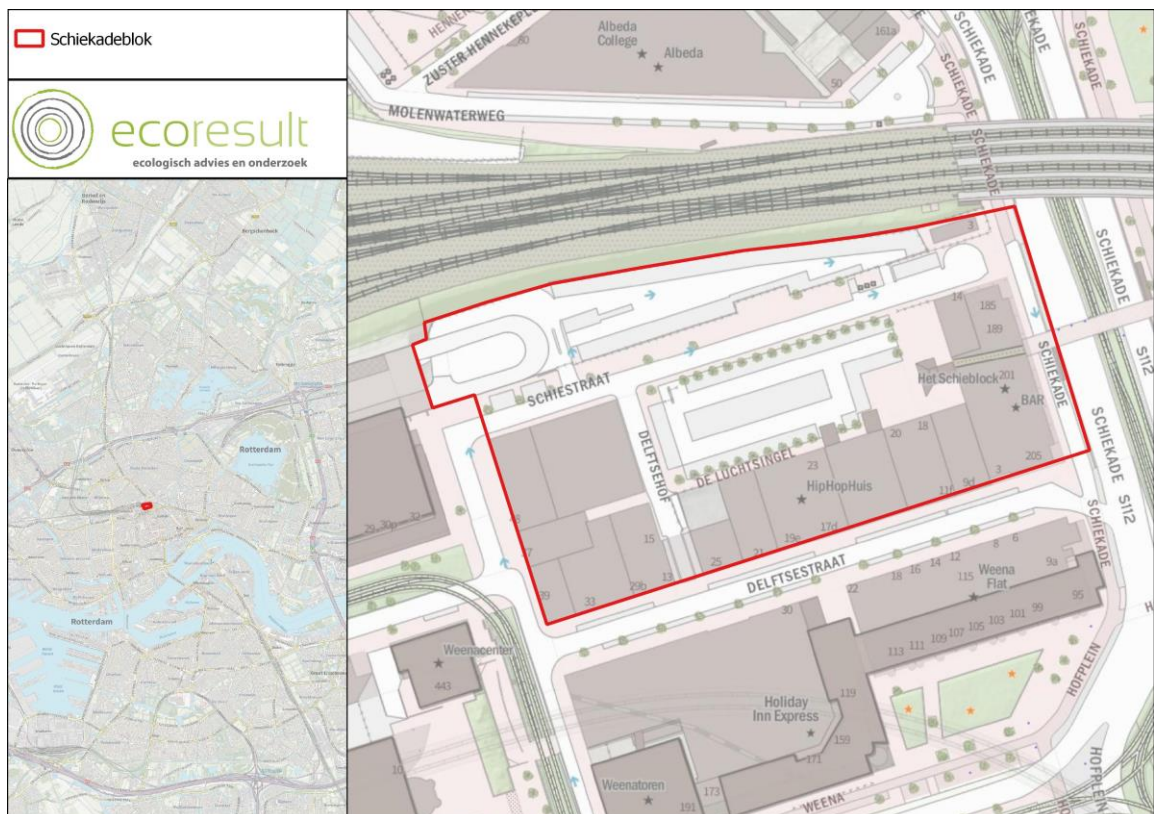
- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland, Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1. Bestemmingsplangebied

Het plangebied betreft een verzameling aan aaneengesloten panden binnen het Schiekadeblok, een openbare weg, parkeerplaatsen, een populierenrij en een naastgelegen parkeerterrein.

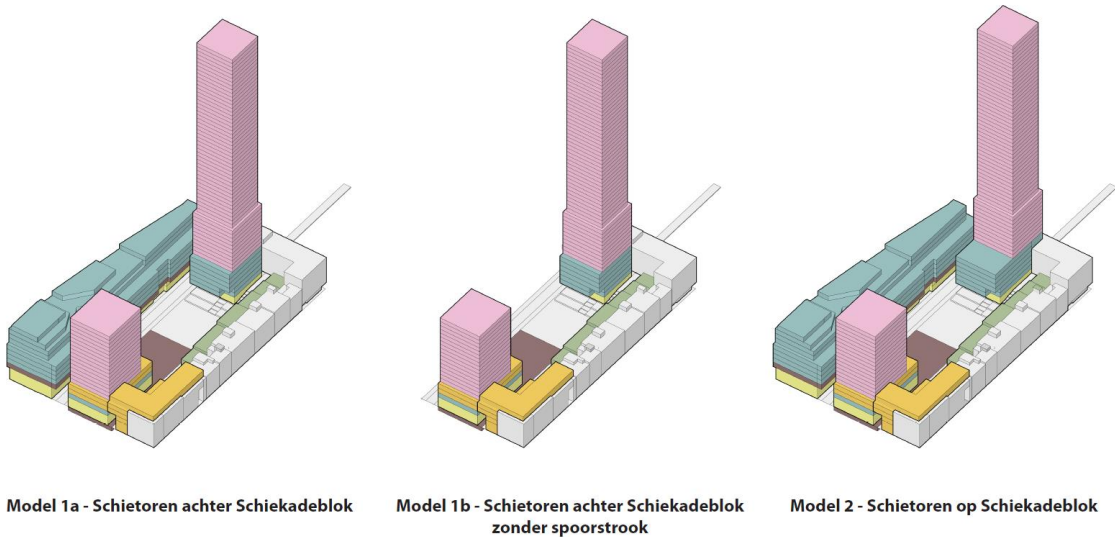
Het plangebied is onderdeel van het Rotterdam Central District (RCD) en wordt grofweg begrensd door het Delftseplein, Delftsestraat, Schiekade en het ten noorden gelegen treinspoor. Het bestemmingsplan gebied bestaat uit overwegend uit middelhoge bouw variërend van 3 tot 7 verdiepingen. Op de begane grond is langs de Delftsestraat en Schiekade detailhandel aanwezig. Het overig deel van de bebouwing heeft een kantoorfunctie, een functie als atelier of een horecafunctie. Het bestemmingsplangebied en directe omgeving is nagenoeg volledig verhard met bebouwing en bestrating. Groen is spaarzaam aanwezig in de vorm van een daktuin, sedumdaken, plantbakken en hoge populieren. Ten zuiden en westen van het plangebied is hoogstedelijk gebied met hoogbouw aanwezig, ten oosten ligt een doorgaande weg en ten noorden ligt het spoortracé.

Afbeelding 1: Het bestemmingsplangebied Schiekadeblok is met een rode contour weergegeven.

2.2. Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen

Het Schiekadeblok zal worden herontwikkeld. Hiervoor zijn 3 verschillende scenario's uitgewerkt (zie Afbeelding 2). Voor deze ontwikkeling zal een gedeelte van het Schiekadeblok worden gesloopt, zal een deel worden verbouwd en zal nieuwbouw plaats vinden.

Afbeelding 2: 3 mogelijke scenario's voor het Schiekadeblok

3. Wetgeving en beleid

3.1. Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming. Bij vaststelling van het bestemmingsplan dienen de resultaten van het natuuronderzoek derhalve bekend te zijn om hier uitsluitend over te kunnen geven.

De aard van het bestemmingsplan bepaalt in zekere mate de manier van toetsing. In bepaalde gevallen maakt een bestemmingsplan concrete ontwikkelingen mogelijk die getoetst moeten worden. Andere bestemmingsplannen zijn consoliderend van aard. Het bestemmingsplan maakt echter altijd indirect (kleine) ontwikkelingen mogelijk. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient daarom tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden een flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden. Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.2. Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

3.2.1. Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart¹ vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische

¹ <https://rotterdam.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=29d2499ad015475492f726d02e07b1de>

waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

3.3. Beschrijving natuurwaarden

3.3.1. Algemene beschrijving

Het bestemmingsplangebied betreft een verzameling aan aaneengesloten panden binnen het Schiekadeblok, een openbare weg, parkeerplaatsen, een populierenrij en een naastgelegen parkeerterrein.

De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit een aaneengesloten bouwblok van diverse bouwhoogten en bouwstijlen. Nagenoeg alle bebouwing heeft een andere opbouw en maakt gebruik van andere bouwmaterialen zoals steen, beton, metaal en kunststof in diverse patronen. Bebouwing is aanwezig met stenen muren en open stootvoegen en eveneens met strakke kunststof gevelbeplatingen of betonplaten. Kozijnen zijn aanwezig van hout of kunststof waarbij op diverse plekken openingen rondom de kozijnen of waterslagen aanwezig zijn.

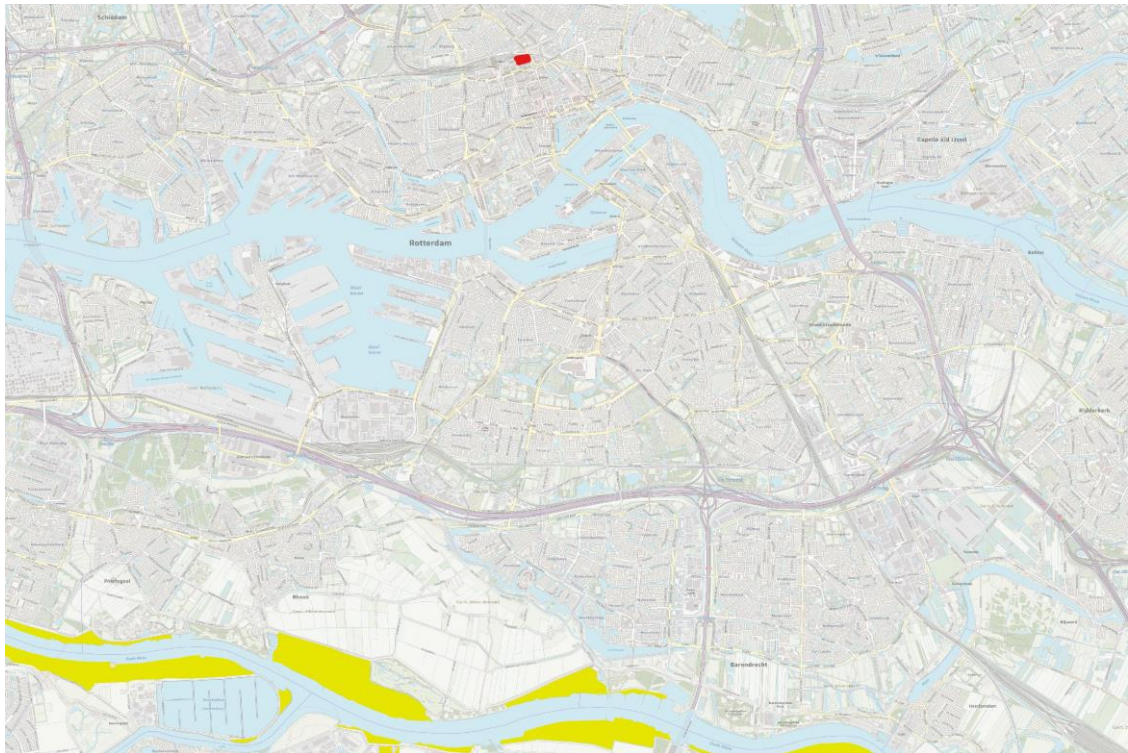
Het dak bestaat uniform uit platte daken met bitumen dakbedekking. Zadeldaken met dakpannen zijn niet aanwezig. Bovenop het oostelijk deel van de bebouwing is een daktuin aanwezig. Hier worden groenten verbouwd, fruit geteeld, worden bijen gehouden. Het dak heeft daarnaast een functie als wateropvanggebied. Naast de entree van dit deel van de bebouwing is een verruigd sedumdak aanwezig met onder andere opslag van braam.

Beplantingen zijn in het bestemmingsplangebied aanwezig in de vorm van een rij met populieren, plantbakken met bomen en kruiden, enkele struiken tegen gevels en lei-esdoorns rondom de parkeerplaatsen. In geen van de bomen zijn diepe holten of scheuren aanwezig. Boomnesten waren, ten tijde van het veldbezoek, eveneens niet aanwezig. Langs de Delftsestraat staan acacia's. Open water is in en rondom het bestemmingsplangebied niet aanwezig.

3.3.2. Beschermde natuurgebieden

In de omgeving van het plangebied zijn diverse beschermde natuurgebieden gelegen.

Het Natura 2000-gebied Oude Maas is het dichtst bij het plangebied gelegen op een afstand van circa 9,5 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie Afbeelding 3). Binnen dit Natura 2000-gebied zijn geen aangewezen habitattypen gelegen. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied buiten de Oude Maas betreft Boezems Kinderdijk op circa 11,5 kilometer ten zuiden van het plangebied.

Afbeelding 3: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven de Natura 2000-gebieden. Bron: provincie Zuid- Holland

Het plangebied is niet gelegen in of direct grenzend aan onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of Belangrijk weidevogelgebied (zie Afbeelding 4):

- De Nieuwe Maas op een afstand van circa 1,5 km ten zuidoosten is volledig aangegeven als NNN-gebied. Het open water bestaat uit het beheertype N02.01 Rivier- en Moeraslandschap. Daarnaast zijn enkele landdelen aanwezig zoals het Eiland van Brienenoord en de Polder van Esch met verschillende beheertypen.

Het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied ligt op een afstand van circa 5,3 km ten noordwesten van het bestemmingsplangebied en betreft polder Schieveen.

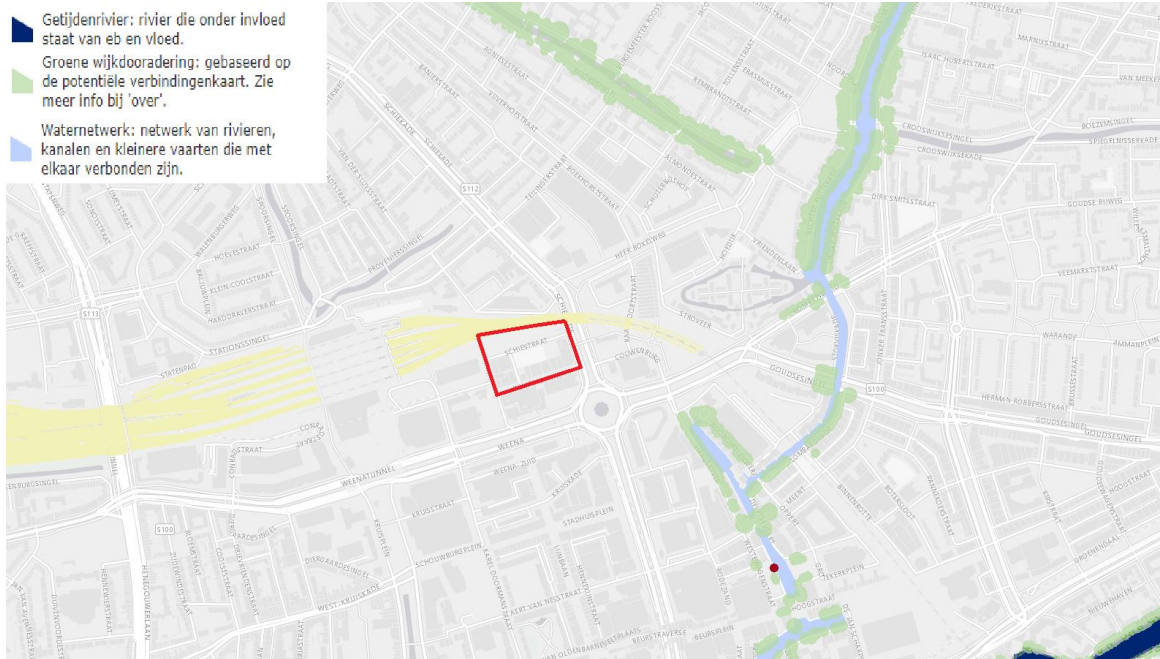
Dichtstbijzijnd onderdeel 'strategische reservering natuur' is aanwezig op een afstand van 14,5 kilometer ten oosten van het plangebied en betreft het gebied onder het Groote of Achterwaterschap.

Afbeelding 4: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven het Natuurnetwerk Nederland. Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/>.

3.3.3. Rotterdamse Natuurkaart

Op de natuurkaart is te zien dat het bestemmingsplangebied niet is gelegen binnen een door de Natuurkaart Rotterdam aangewezen groenstructuur (zie Afbeelding 5). De in de omgeving aanwezige watergangen met aangrenzende beplantingen en bomenrijen zijn aangemerkt als Waternetwerk en Groene wijkdooradering. De Bierhaven en Oude Haven zijn aangewezen als Getijdenrivier.

Afbeelding 5: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur zijn de kerngebieden en verbindingzones van de Natuurkaart Rotterdam weergegeven.
Bron: Natuurkaart Rotterdam.

3.4. Beschermde soorten

3.4.1. Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB van de gemeente Rotterdam. Hierin zijn alle waarnemingen van flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren. Uit de database blijkt dat binnen en grenzend aan het bestemmingsplangebied diverse beschermde soorten zijn aangetroffen (zie volgende paragrafen).

Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet altijd beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

3.4.2. Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecoloog van Ecoresult B.V. op 24 februari 2021 het bestemmingsplangebied globaal bekeken op aanwezigheid van, en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuurkwaliteit en -kwantiteit (zie Bijlage 1 voor foto's). Het plangebied is enkel vanaf de openbare weg bekeken. De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in paragraaf 3.4.2.1 tot en met 3.4.2.2. Daar waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen voor de ontwikkellocaties in paragraaf 4.3.

3.4.2.1. Soorten Vogelrichtlijn

Jaarrond beschermde nesten

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied geen waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Direct grenzend aan het plangebied zijn waarnemingen bekend van foeragerende slechtvalk. Daarnaast zijn op verdere afstand van het plangebied waarnemingen bekend van huismus. Huismus is tevens aanwezig in kleine clusters rondom het Centraal Station van Rotterdam. De exacte locatie van de verblijfplaatsen van de vogels is niet bekend.

De bebouwing binnen het bestemmingsplangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen, te weten huismus. In de bebouwing zijn meerdere openingen bij boeiborden, regenpijpen en grotere spleten tussen overgangen van materialen aanwezig die door de soort gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zijn mogelijk vogelnestkasten aanwezig op de bebouwing of daktuin. Essentieel functioneel leefgebied voor huismus kan aanwezig zijn in de bomen en het groen binnen het plangebied van het Schiekadeblok of de taluds van het spoor.

Voor overige vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen is het bestemmingsplangebied ongeschikt wegens de stedelijke ligging of afwezigheid van geschikte voortplantingsplaatsen. Hoewel hoogbouw aanwezig is, is deze ongeschikt voor slechtvalk. Er zijn geen geschikte randen of nestkasten op de dakrand aanwezig die door deze soort gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. Voor een in de stad veel voorkomende soort als gierzwaluw ontbreken geschikte openingen met een goede aanvliegroute en zijn er geen mogelijkheden tot kolonievorming aanwezig wegens de ligging in hoofdstedelijk gebied en een tevens voor de soort ongeschikte aangrenzende bebouwing.

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Hoge bomen in de vorm van populieren zijn binnen het plangebied aanwezig echter ontbreken hier horsten of geschikte nestgelegenheden voor soorten zoals ransuil, buizerd, sperwer en havik. Tevens zijn de bomen aanwezig in een enkele rij zonder beschutting en binnen hoogstedelijk gebied zonder nabijgelegen foerageergebied.

Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze zogeheten Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het bestemmingsplangebied kunnen soorten verwacht worden zoals spreeuw, zwarte roodstaart, koolmees, pimpelmees, boomkruiper, zwarte kraai en ekster. Deze kunnen tot broeden komen in de bebouwing, mogelijk aanwezige nestkasten en de aanwezige populieren. Ten tijde van het veldbezoek was een ekster bezig met nestbouw in een in een plantenbak aanwezige lei-esdoorn.

(Algemene) broedvogels

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor diverse boom-, struweel- en gebouwbroedende vogelsoorten. Waargenomen in het bestemmingsplangebied zijn onder andere kleine mantelmeeuw, merel en Turkse tortel.

3.4.2.2. Soorten Habitatrichtlijn

Vleermuizen

Volgens de natuurdatabase van de Gemeente Rotterdam zijn in het bestemmingsplangebied geen waarnemingen van vleermuizen bekend. Verspreid over de omgeving van het plangebied zijn wel waarnemingen bekend. Ten oosten van het plangebied, aan de Haagseveer en de Goudsesingel zijn waarnemingen bekend van foeragerende gewone dwergvleermuizen en baltsende ruige dwergvleermuizen. Tevens zijn ten noorden van het spoor, ter hoogte van de Provenierssingel, waarnemingen bekend van foeragerende gewone dwergvleermuizen en baltsende gewone dwergvleermuizen. De meeste gegevens zijn afkomstig vanuit onderzoeken uitgevoerd in het kader van de (inmiddels vervallen) Flora- en faunawet of Wet natuurbescherming voor specifieke plangebieden. Deze waarnemingen geven daarom geen compleet beeld van de aanwezige populaties vleermuizen en verblijfplaatsen.

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. In de bebouwing zijn openingen aanwezig zoals open stootvoegen, openingen onder waterslagen, wijkende gevelbeplating, openingen onder boeiborden, metalen dakstrips, openingen rondom kozijnen, openingen rondom regenpijpen en spleten en scheuren in de muren.

Hier is potentie voor (massa-) winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger.

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. In de binnen en direct aan het gebied grenzende bomen zijn geen holten zoals spechtengaten of diepe scheuren aangetroffen die door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt kunnen worden.

Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich structuren die geschikt zijn als essentiële vliegroute en/of essentieel foerageergebied. Met name de rij populieren binnen het gebied heeft de potentie als essentiële vliegroute, essentieel foerageergebied en als essentieel onderdeel van mogelijk in de bebouwing aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (onderdeel van baltsterritoria). De hoge populieren kunnen daarnaast geschikt zijn als hop-over, over het spoor voor ten noorden gelegen foerageergebieden.

Vissen

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor beschermde vissen. Open water is geheel afwezig.

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, opgenomen in de Habitatrichtlijn. Het plangebied is niet gelegen in of grenzend aan groengebieden als rivieren, bossen of anderzijds natuurlijke terreinen.

Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor soorten reptielen en amfibieën van de Habitatrichtlijn. Geschikt habitat voor rugstreeppad in de vorm van zand- of veengronden met

ondiepe, visarme of visloze poelen of slootjes ontbreekt. Geschikt habitat voor zandhagedis, heikikker of kamsalamander in de vorm van zandgronden, ondiepe poelen, veenweidegebied met sterk begroeide oevers of bospoelen is afwezig. Het plangebied ligt tevens buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

Overige soortgroepen

Overige Habitatrichtlijnsoorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied. Het overgrote deel van het bestemmingsplangebied ligt binnen stedelijk gebied en/of buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

3.4.2.3. Nationaal beschermde soorten

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt als voor Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt in de provincie Zuid-Holland. Geschikt habitat in de vorm van aaneengesloten bosgebied, nat veenweidegebied of anderzijds ecologisch beheerde terreinen ontbreekt wegens de hoogstedelijke ligging. Tevens is rondom het plangebied geen functioneel leefgebied voor dergelijke soorten aanwezig. Het gebied is nagenoeg volledig verhard.

In het bestemmingsplangebied kunnen mogelijk Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen met name muizen zoals huisspitsmuis. Geschikt habitat voor deze soort is aanwezig in het schaars aanwezige groen. Tevens kunnen deze soorten inpandig aanwezig zijn.

Vaatplanten

Het bestemmingsplangebied is potentieel geschikt voor beschermde vaatplanten, te weten schubvaren. Binnen het bestemmingsplangebied zijn op meerdere locaties muurdelen met hoge aantallen muurvarens aangetroffen. Ten tijde van het veldbezoek werden enkel muurvarens aangetroffen, echter is aanwezigheid van schubvaren niet uitgesloten.

Vissen

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor beschermde vissen. Open water is geheel afwezig.

Reptielen en amfibieën

Het plangebied is ongeschikt voor nationaal beschermde reptielen en amfibieën zowel vrijgesteld als niet vrijgesteld van ontheffing. Geschikte voortplantingswateren zijn in en direct rondom het bestemmingsplangebied afwezig en geschikte groenstructuren om te schuilen zijn eveneens afwezig.

Overige soortgroepen

Overige Nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

3.5. Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde Habitatrichtlijnsoorten zijn ook Nationaal beschermde soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene muizensoorten. Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet natuurbescherming vallen aanwezig (insecten, etc). Voor deze soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna

4.1. Beschermde en waardevolle natuurgebieden

Het bestemmingsplangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitats bevinden zich op circa 24 kilometer ten zuidoosten (Biesbosch) en circa 20,5 km ten westen van het plangebied (Solleveld & Kappitelduinen). Het bestemmingsplan voorziet mogelijk in ontwikkelingen die impact zullen hebben op Natura 2000-gebieden in de vorm van stikstofdepositie. Significant negatieve invloed op Natura 2000-gebied als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan zijn derhalve niet uitgesloten. De exacte invulling van de werkzaamheden met nieuwbouw zijn nog niet bekend. Er dient een AERIUS- berekening uitgevoerd te worden om de stikstofdepositie in kaart te brengen.

Het bestemmingsplangebied bevindt zich niet in Natuurnetwerk Nederland. De Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland kent geen toetsing ten aanzien van externe werking op Natuurnetwerk Nederland. Nadere toetsing is niet nodig. Het aanvragen van een vergunning op de Omgevingsverordening ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

4.2. Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De effecten op in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene, ruimtelijke ingrepen die passen binnen de huidige bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering getoetst te worden. Hierbij is te denken aan sloopwerkzaamheden, renovatiewerkzaamheden (zoals gevelisolatie, vervangen van het dak, boeiborden of kozijnen), herinrichting van het terrein, het herinrichten van de groenstructuren of verandering. In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Nationaal beschermde soorten.

4.3. Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen

De exacte invulling van de werkzaamheden binnen het plangebied zijn nog niet bekend. Er worden meerdere varianten onderzocht. Binnen het bestemmingsplangebied zal in ieder geval sprake zijn van sloop, renovatie en nieuwbouw. De slooplocaties zijn reeds vastgesteld (zie Afbeelding 3).

Door de voorgenomen ontwikkelingen kunnen groeiplaatsen van schubvaren, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van huismus en vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied van gebouwbewonende vleermuizen verloren gaan. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied van huismus en groeiplaatsen van schubvaren is noodzakelijk. Voor vleermuizen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden voor de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger voor de functies zomer- kraam-, paar-, (massa-) winterverblijfplaats en essentieel functioneel leefgebied zijnde foerageergebied en vliegroute.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het

broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een ruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten die in de provincie Zuid- Holland zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht. Nader onderzoek naar Nationaal beschermde soorten vrijgesteld van ontheffing is niet noodzakelijk, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het ongeschikt maken van het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden, het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij voorafgaand of tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, of het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben. Overleg met de desbetreffende betrokken ecoloog is nodig om te bepalen welke vervolgstappen concreet genomen dienen te worden t.a.v. werken volgen de Algemene Zorgplicht.

5. Kansen door de ontwikkelingen

5.1. Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Vergroten biodiversiteit
- Vergroten groene ruimte

Het bestemmingsplangebied heeft in de huidige situatie een ecologische waarde wegens de aanwezigheid van een daktuin, sedumdaken en de aanwezigheid van een hoge populierenrij binnen anderzijds hoogstedelijk gebied met weinig groene ruimte.

Om de biodiversiteit verder te vergroten kan een aantal maatregelen worden getroffen.

1. Het areaal daktuin en groene daken kan in de nieuwe situatie vergroot worden. Door in de planfase rekening te houden met een dergelijke inrichting kan hierop de draagkracht van het dak en de waterafvoer worden ingericht.
2. Het toegankelijk maken van de bebouwing voor meer soorten. In de huidige situatie is het gebied geschikt voor enkele soorten gebouwbewonende vogels en vleermuizen. In de nieuwe situatie kan, buiten de eventueel wettelijk noodzakelijke maatregelen, worden ingezet op het vergroten van het areaal natuurinclusieve voorzieningen zoals vogelnestkasten en vleermuiskasten. Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende vleermuizen en gebouwbewonende vogels. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor huismussen makkelijk te treffen. Tevens maakt het Bouwbesluit 2012 (artikel 3.69, lid 2) het mogelijk om stootvoegen te realiseren die voor vleermuizen toegankelijk zijn. Met name in combinatie met groene daken kunnen deze voorzieningen in stedelijk gebied zeer effectief zijn.
3. In de nieuwe situatie is een hoge woontoren voorzien. Deze woontoren leent zich voor de plaatsing van nestkasten voor slechtvalk op het dak.
4. Het bestemmingsplangebied is sterk verhard. Groene ruimten en beplantingen zijn, buiten plantbakken, nagenoeg niet aanwezig. Er kan voor gekozen worden om meer locaties in te richten met beplantingen zoals lage bomen of struiken. Met name de ruimte op en rondom parkeerplaatsen leent zich goed voor een dergelijke inrichting.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1. Beschermde soorten

- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig, te weten huismus.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de Habitatrichtlijnsoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de Nationaal beschermde soort schubvaren. Deze is niet vrijgesteld van ontheffingsplicht.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor van ontheffing vrijgestelde Nationaal beschermde zoogdieren.

Door de voorgenomen ontwikkelingen kunnen groeiplaatsen van schubvaren, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied van huismus en vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied van gebouwbewonende vleermuizen verloren gaan. Nader onderzoek naar groeiplaatsen van schubvaren en van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied van huismus is noodzakelijk. Voor vleermuizen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden voor de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger voor de functies zomer- kraam-, paar-, (massa-) winterverblijfplaats en essentieel functioneel leefgebied zijnde foerageergebied en vliegroute.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een ruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten die in de provincie Zuid- Holland zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht. Nader onderzoek naar Nationaal beschermde soorten vrijgesteld van ontheffing is niet noodzakelijk, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het ongeschikt maken van het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden, het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij voorafgaand of tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, of het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben. Overleg met de desbetreffende betrokken ecoloog is nodig om te bepalen welke vervolgstappen concreet genomen dienen te worden t.a.v. werken volgen de Algemene Zorgplicht.

Voor de mogelijk aanwezigheid van beschermde muurflora, vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van huismus wordt redelijkerwijs verwacht dat indien noodzakelijk een ontheffing kan worden verkregen door middel van het nemen van de juiste maatregelen.

6.2. Beschermde natuurgebieden

- Het vaststellen van het bestemmingsplan heeft geen nadelige invloed op het Natuurnetwerk Nederland.
- Significant negatieve invloed op Natura 2000-gebied als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan zijn niet uitgesloten. Er dient een AERIUS- berekening uitgevoerd te worden om de stikstofdepositie in kaart te brengen.
- Negatieve effecten op beschermde gebieden uit de Natuurkaart Rotterdam zijn afwezig.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle natuurgebieden te worden onderzocht en getoetst.

6.3. Aanbevelingen

- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door bijvoorbeeld vleermuizen, gebouwbewonende vogels of bijen (natuurinclusief bouwen).
- De nieuwbouw (woontoren) is geschikt voor plaatsing van nestkasten voor slechtvalk.
- Het areaal daktuin en groene daken kan in de nieuwe situatie vergroot worden.
- Het bestemmingsplangebied is sterk verhard. Groene ruimten en beplantingen zijn, buiten plantbakken, nagenoeg niet aanwezig. Er kan voor gekozen worden om meer locaties in te richten met beplantingen zoals lage bomen of struiken.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natuurbeheerplan>
- <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/duurzaam/>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

Muurvaren binnen het bestemmingsplangebied. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Gevel met open stootvoegen en ventilatieroosters. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Groen in de vorm van enkele struiken. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Nestbouw van ekster. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Populieren rijen. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Openingen in de gevelbeplating en onder waterslagen bieden toegang tot de bebouwing. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet². Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

² www.rvo.nl

Bescherming van soorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen³.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

³ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen